

Datum
2025-04-09

Ärendenr
MSB 2025-01065

Ert datum
2025-01-16

Er referens
N2024/01912

Avdelningen för räddningstjänst och skydd av
befolkningen
Enheten för hantering av industriella risker
Nina Shirafkan Nejad
010-240 5107
Nina.ShirafkanNejad@msb.se

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
Skickas till: kn.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter (KN2024/01912)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska tillsammans med berörda aktörer, utveckla individens och samhällets förmåga att förebygga och hantera olyckor, kriser och ytterst krig. Det kan bland annat uppnås genom drivandet av risk- och säkerhetsfrågor i domstolsprövningar av nya verksamheter och säkerställandet av att domstolen förenar tillstånd med villkor för att skydda människor och miljö. Med det som utgångspunkt välkomnar MSB förslaget om en effektivare tillståndsprövning med målet att effektivisera dagens redan etablerade process, där frågor besvaras och hanteras av den instans som har bäst kompetens att avgöra frågan.

Generella synpunkter

Utredningen lyfter säkerhetspolitiska överväganden vid händelse av att hela eller delar av en verksamhet kan överlåtas och att en sådan överlåtelse prövas enligt lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar. Utredningen hänvisar till MSB:s föreskrifter (MSBFS 2023:04) om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar. MSBFS 2023:04 är upphävd och har ersatts med MSBFS 2024:9.

Specifika synpunkter

Principbeslut

Avseende författningsförslaget till 1 kap 1§ lag om principbeslut för vissa verksamheten, har man i utredningen använt begreppet ”samhällsviktig funktion”. MSB vill påtala att utredningen bör antingen välja ”viktig samhällsfunktion” eller ”samhällsviktig verksamhet”.

Detta för att undvika att fler juridiska begrepp tillförs i lagstiftningen, vilket kan skapa alteration i tolkningen av något som avses syfta på samma sak. Samhällsviktig verksamhet som begrepp återfinns och definieras i bland annat Förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap. Viktig samhällsfunktion återfinns ibland annat i det nationella målet för civilt försvar.

Tillståndsprövning enligt miljöbalken

Genom att renodla prövningen enligt kärntekniklagen, där fokus enbart kommer ligga på säkerhets- och strålningsaspekter och miljöbalkens platsvalsregel inte beaktas, vill MSB påtala en möjlig risk för att en obalans uppstår mellan de olika prövningarna. Det finns en risk att prövningens tyngdpunkt förskjuts, vilket innebär att 3 och 4 kap. miljöbalken får en underordnad ställning jämfört med de säkerhets- och strålskyddsrelaterade frågorna. En sådan obalans kan leda till att miljöskyddet inte tillgodoses i den utsträckning som krävs för att säkerställa en helhetsbedömning av verksamhetens påverkan på både människor och miljö. Det är av stor vikt att en sådan möjlig obalans visas hänsyn i samband med prövningarnas genomförande och att eventuella negativa konsekvenser hanteras på ett sätt som säkerställer en tillräcklig hänsyn till miljöbalkens regelverk och avsikter.

Avslutningsvis, kan MSB konstatera att flera nu pågående utredningar föreslår att regeringen ska kunna ta olika typer av beslut som ger vissa intressen företräde framför eventuellt konkurrerande intressen enligt 3–4 kap. miljöbalken och vill i sammanhanget lyfta behovet av en samlad nationell fysisk planering.

I detta ärende har överdirektör Anna Starbrink beslutat. Nina Shirafkan Nejad har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också biträdande avdelningschef Patrik Perbeck och enhetschef Malin Wigert deltagit.

Anna Starbrink

Nina Shirafkan Nejad